

Pavčina Synková, Hana Dufková, Martina Koppová

Český jazyk 6

KLÍČ KE CVIČENÍM V PRACOVNÍM SEŠITĚ

(rukopis)

3. díl

Nakladatelství Fraus Klett

K 8: Komunikační výchova

Úkol 2:

~~Ve všech komunikačních situacích je dobré mluvit nahlas.~~

Ve všech komunikačních situacích nějakou měrou záleží na obsahu i formě mluvení.

Ve škole nastávají formální i neformální komunikační situace.

Ve škole je důležité trénovat mluvení i psaní.

V komunikaci hraje důležitou roli i mlčení.

Úkol 3:

domlouvat něco ústně dojednávat

odmlouvat někomu odporovat slovy

namlouvat něco pořizovat zvukový záznam mluveného projevu

pomlouvat někoho očerňovat

přemlouvat někoho mluvením, uvedením důvodů přesvědčovat

smlouvat o něčem dohadovat se o slevě/ceně

vymlouvat něco mluvením někoho od něčeho odrazovat

Úkol 4:

1. Cyril všechny už týden *přemlouvá* k účasti v divadelní soutěži školních tříd.
2. Když jsem byla malá, rodiče mi můj sen stát se herečkou *ne/vymlouvali*.
3. S takovým hlasem bys měl *namlouvat* strašidelné příběhy.
4. *Nepomlouvej* svoje spolužáky, když jsi zatím nepoznal, jací doopravdy jsou.
5. Naše angličtinářka dva týdny *domlouvala* podmínky zájezdu do Skotska.
6. Při shánění starých foťáků musel Jan na bleším trhu někdy o cenu i *smlouvat*.
7. Doma na statku musela Monika přiložit ruku k dílu a radši mámě *neodmlouvat*.

Úkol 1:

b) informace předává pouze zvukem: podcast

informace předává prostřednictvím videa - zvuku a obrazu: YouTube

informace předává tištěnou formou – písmem: časopis Score

c) příklad odpovědi: blog (psaná forma), od kamaráda (ústní podání), reklama v televizi (audiovizuální forma – zvuk i obraz)

Úkol 2:

b) příklad odpovědi: Cílem hry je vytvářet nový svět - ať již plný přírody (jako elf) nebo průmyslový (v roli technika).

c) příklad odpovědi: strategická, prosperující, budovatelské, technicky nadaným, industriální, animovaných

d) free-to-play hra: hra bez poplatku, industriální: průmyslové, relikvie: ostatky světců nebo jejich předmětů

e) individuální odpověď

Úkol 3:

b) individuální odpovědi

c) červeně úvod, modře hlavní sdělení, závěr zeleně

d) hnědě, příklad odpovědi: větší názornosti popisu

e) podtrženo v textu

f) příklad odpovědi: Nacházely se tu; Mohli jste tu najít temné hluboké nory; Zvířata se zde nemohla ukrýt před predátory

Svět divů, krás a neznámých tvorů. Navštěvovala jsem tuto zem, když jsem byla malá. V mé fantazii pro mě byla nedobytným místem s neposkrvněnou přírodou.

Tento kraj byl vždy pokryt čerstvou zelení. Byly tu rozkvetlé louky, stromy se zralými plody a čirá jezírka, lesknoucí se ve svitu měsíce jako drahokamy. Tráva zde byla svěží, orosená ranní vláhou. Sem tam mezi zelenými stébly vykukovala opuštěná květinka, vábící svou vůní pilné včelky. Hlína nebyla vysušená, ale byla zdravá a plná minerálů. A rostliny díky ní rostly do výšin a dávaly obyvatelům tohoto světa bohatou úrodu.

Koruny stromů byly zarostlé listím a nesly na svých bedrech hnízda malých ptáčků. Z rozlehlých lesů byla cítit vůně jehličí a smůly. Rostly zde chundelaté mechy měkké jako polštář, velké houby, jež měly nohy větší než vlastní klobouk a rákosí a keře, jež činily hranici mezi lesem a okolní krajinou. Byly tu temné hluboké nory sloužící zajícům a hadům k úkrytu a také jeskyňky, ve kterých podřimovali unavení medvědi.

Na rovných loukách se rozprostíraly okvětní lístky a jako závoj zdobily travnatou zem. Nebylo zde možné ukrýt se před predátory, přesto však toto místo bezbrannou zvěř lákalo svou šťavnatou trávou a květinami, které býložravcům tolik chutnaly.

A okolo vši té krásy tekla řeka proudící světem jako stádo divokých koní. Vlévala se do moře, odkud zase proudila jiným korytem zpět do země elfů a hobitů, aby naplnila vyprahlá hrdla zvířat. V této krajině bych zkrátka chtěla žít.

Určeno výhradně pro spolupráci s nakladatelstvím Klaus Klotz s.r.o.

Úkol 1: a) nálpis, zálpis, úlpis, výlpis, přílpis, předlpis, odlpis, dolpis, přelpis, olpis

b) příklad odpovědi

úpis ___ dokument obsahující písemný závazek k něčemu (např. k zaplacení dluhu) _____

přípis ___ kratší písemné úřední sdělení _____

přepis ___ doslovné opsání nějakého dokumentu např. jiným typem písma _____

opis ___ opsání původního textu, vyjádření jinými slovy _____

c) 1. Z tábora jsem domů poslal jen jeden ___ dopis ___. 2. Na skále je vyryt starobylý ___ nápis ___.

3. Z každé schůze je pořizován podrobný ___ zápis ___. 4. Už to nejde spravit, je to na ___ odpis ___.

5. Tento lék je jen na ___ předpis ___. 6. Budu potřebovat ___ výpis ___ z vašeho účtu.

Úkol 2:

Příklad odpovědi.

číst ___ přečíst, vyčíst, dočíst, načíst _____

vařit ___ uvařit, dovařit, převařit, rozvařit _____

hodit ___ vyhodit, zahodit, přehodit, dohodit _____

znamenat ___ vyznamenat, zaznamenat, poznamenat, předznamenat _____

Úkol 3: u popisu významu příklad odpovědi

1. přeliskočit, přelkonat, přelžít _____ dostat se přes něco _____

2. dolpsat, dolběhnout, doldělat _____ dokončit nějakou činnost _____

3. polmalovat, polšit, pollít _____ pokrýt nějaký povrch nějakou činností _____

4. vylijt, vylběhnout, vyljet _____ začít nějaký pohyb _____

Úkol 4: někomu naldržovat, olpožděný vlak, podldaný vrchnosti, podlložit hlavu polštářem, odlstavené auto, poldomní obchodník, odldělit jednu část, nechat se podldat, upřímně polděkovat, poldarovat děti lízátky, odldací list, oldržená kolena, odldálit foťák, naldaná studentka, oldolný materiál, naldlábnout se, odlsednout si, nadlsazená cena, podlložená informace, odlpovědět na otázku, odlložit termín, máslo v obchodech poldražilo, nadljezd nad dálnicí, odlsazené řádky, poldělit všechny děti

předpona nad-, pod-, od-	předpona na-, po-, o-
poddaný, podložit, odstavené, oddělit, poddat, oddací, oddálit, odsednout, nadsazená, podložená, odpovědět, odložit, nadjezd, odsazené	nadržovat, opožděný, podomní, poděkovat, podarovat, odřená, nadaná, odolný, nadlábnout, podražilo, podělit

Úkol 5:

Počasí bylo ne__(j/jj)isté. Ne__(j/jj)istější střely vysílal z luku Robin Hood. Na be__(z/zz)ubých ústech se mu objevil smutný úsměv. Jeho posměšky ji ro__(z/zz)lobily. Sušenky ro__(z/zz)drtíme válečkem najemno. Mladík pře__(s/ss)kočil ohradu a řítil se proti nim. Hned jak zhasnou kamery, běží se pře__(z/zz)out do něčeho mnohem pohodlnějšího. Psíci si poslušně sedli a o__(d/dd)aně hleděli na svého nového pána. Po__(d/dd)ané trestní oznámení musí prověřit policie.

Úkol 6:

a) vodlíní, vodlárna, vodlový, vodlnatý, vodlák, vodlník, vodlička, vodlouch, vodluška

b) vodouch __vodní pavouk____

voduška __antilopa žijící u vod____

c) Tento kraj je zatím dostatečně __vodnatý. Malujeme jen __vodovými____ barvami.

Které ____ živočichy znáš?

d) vodička (žena, která někoho/něco vede – např. zvíře, loutku)

Úkol 7: Příklad odpovědi.

list __listový, listovní, listnatý, lístek____

škola __školní, školský, školka, školák____

modrý __modroučký, modráky, modrásek, modrat se____

vařit __vaříč, vařečka, vařící, vařený____

kamarád __kamarádský, kamarádka, kamarádův, kamarádit____

Úkol 8:

1) C, 2) A, 3) E, 4) B, 5) D

Úkol 9: Příklad odpovědí.

- 1) siln**l**ice, vlasat**l**ice, jalov**l**ice _____ pojmenuje něco podle nějaké vlastnosti _____
- 2) kov**l**árna, směn**l**árna, lék**l**árna _____ pojmenuje místo podle nějaké činnosti _____
- 3) uč**l**itel, zaměstnavat**l**itel, vychovat**l**itel, čin**l**itel _____ pojmenuje člověka podle toho, co dělá _____
- 4) nah**l**ota, prázdn**l**ota, sam**l**ota, čist**l**ota _____ pojmenuje podstatným jménem nějakou vlastnost (která se vyjadřuje přídavným jménem)

Úkol 10:

zábav_n__ý (___zabavit___) film, se_nn__á (___seno___) rýma, ra_nn__í (___ráno___)
rituál, škol_n__í (___škola___) lavice, zad_n__í (___záda___) strana, hlav_n__í (___hlava___)
hrdina, kame_nn__é (___kámen___) schody, kniž_n__í (___kniha___) předloha, vo_nn__é
(___vůně___) tyčinky, skleně_n__á (___sklo___) figurka, ochra_nn__é (___ochrana___)
pomůcky, nestra_nn__ý (___strana___) soudce, varov_n__é (___varovat___) znamení,
vi_nn__ý (vino) ocet

Úkol 11:

běl**l**ásek 5, běl**l**ouš 7, běl**l**och 1, běl**l**oba 2, běl**l**uha 4, běl**l**ice 6, běl**l**mo 3

Úkol 12:

		přehradní					
		přehrada					
		přehradit					
hradní	hrad	hradit	zahradit	zahrada	zahradník	zahradnice	
		vyhradit			zahrádka	zahrádkář	zahrádkářův
		výhrada					

Úkol 13:

švestkovice slivovice, zapínač vypínač, stiskadlo tlačítko,
zápěstník náramek, prodávatel prodavač, kreslenka pastelka,
vařírna kuchyně, cucátko bonbon pusenka rtěnka, poručka
rukavice, pomocař pomocník

využívá se jiná přípona a/nebo předpona	slovo je odvozené z jiného slovního základu	existuje jiné slovo se stejným významem
zapínač, prodávatel, poručka, pomocař	<u>švestkovice</u> , pusenka	stiskadlo, zápěstník, kreslenka, vařírna, cucátko,

Úkol 14: učitel učitelka liška lišák

soudce soudkyně kočka kocour
patron patronka hroch hrošice
trenér trenérka holub holubice
světec světice opice opičák

Úkol 15:

orel - orlice doktor - doktorka ponor - ponorka
spisovatel - spisovatelka kuchař - kuchyně vládce - vládkyně
lev - lvice řidič - řidička
myš - myšák lezec - lezkyně atlet - atletika

Úkol 16:

Chien-Shiung Wu: fyzička, která se zabývala radioaktivitou

Tsung-Dao Lee: nositel Nobelovy ceny za fyziku

Gill Sims: autorka slavného blogu Peter and Jane

Uche Okeke: ilustrátor, sochař a malíř

Tove Jansson: spisovatelka i ilustrátorka, jejím nejznámějším dílem jsou příběhy o muminech

Caster Semenya: běžkyně, která závodí na středních tratích

Úkol 17:

strom ___stromek___ pes ___psík___ město ___městečko___
kámen ___kamínek___ postel ___postýlka___ kluk ___klouček/klučík___
hůl ___hůlka___ řízek ___řízeček___ vana ___vanička___
skála ___skalka___ židle ___židlička___ obraz ___obrázek___

Úkol 18:

1. stolku
2. dírky
3. tyčku/tyčinku
4. tvarůžky
5. měsíce
6. mříže
7. žebříčku
8. ubrousku, pytlíku

Úkol 19:

dřevokaz umyvadlo křovinořez provazochodec přírodopis
strojvůdce ohňostroj pokladnička slovotvorba teploměr
vodotrysk vzducholod' ořezávatko velkoměsto vodováha

Úkol 20:

Složené přídavné jméno popisuje				
počet nějakých znaků	barvu části těla	vlastnost části těla	místo výskytu	chování
sedmitečné, čtyřskvrnná, dvoulístý, dvouzubý	žlutobřichá, červenokřídlá, zlatohlavá, bělokorá	<u>ostronosý</u> , krátkonohá, dlouhouchý, úzkolistá	západoevropská, středomořský, středozevní	medonosná, vápnomilná

Úkol 21:

Kdo by nemiloval krémové dezerty? Zejména některé italské by neexistovaly bez mascarpone. Tento krémový sýr se však hodí nejen do krémů a cheesecaků, ale své místo má také při přípravě náplní, skvěle se hodí do pomazánek, těstovin a slaných koláčů. Přidává se těstovin, omáček, dipů.

Mascarpone je čerstvý sýr, který se vyrábí vysrážením smetany a kravského mléka s pomocí citronové šťávy.

Má jemnou máslovo-smetanovou chuť a obsahuje 60–75 % tuku.

Úkol 22:

fotbal ___angličtina___ lakros ___francouzština___ karate ___japonština___ šerm ___němčina___ jóga
___sanskrt___ hokej ___angličtina___ judo ___japonština___ cyklistika ___řečtina___ taiči
___čínština___, gymnastika ___řečtina___

Úkol 23: Ahoj sportáči, máme pro vás nový rozhovor, tentokrát s lezkyní a hlavně slacklínkou Ančou „Kančetem“ Kuchařovou. Ačkoliv byste to neřekli, tahle sympatická a stále usměvavá dívka, oplývající ohromnou vlnou pozitivní nálady, je vystudovaná architektka. Dalo by se říci, že si žije svůj sen. Dobrou pracovní pozici vyměnila za svůj milovaný slackline. Je trenérkou a létá po celé zeměkouli, kde si hledá ty nejsvětovější směry pro lajny.

Ahoj Ančo, v kolika letech ses dostala k chození po lajně? Kdo tě k němu přivedl, jak dlouhou nebo vysokou lajnu už přejdeš?

K lajnám jsem se dostala ve 22 letech. Začala jsem kvůli chlapovi. Zamilovala jsem se nejprve do něho a pak do lajny. Zlom nastal, když jsem poprvé zkusila highline. Nejvyšší lajna, co jsem chodila, byla v 500 metrech. Nejdelší longline 130.

Navštěvuješ nějaké lajnové závody?

Lajnové závody jsou jen v trickline a speedline a ty nenavštěvuji. Obecně mi koncept závodů moc nevyhovuje. Vadí mi, že na to, aby někdo vyhrál, musí taky někdo prohrát. Chápu, že ve spoustě sportů jsou závody prostředkem srovnání, sdílení a nabrání motivace. Ale jsem ráda, že highline je nesoutěžní sport. Když jde parta kámošů na lajnu, můžou vyhrát všichni. Každý sám nad sebou.

b) příklad řešení

slackline - chození po popruhu napjatém mezi dvěma pevnými body (stromy, skalami, domy)

highline - chození po takovém popruhu vysoko nad zemí

longline - chození po takovém popruhu, který je dlouhý

trickline - cviky a skoky na takovém popruhu

speedline – chození na rychlost na takovém popruhu

c) v textu

d) provazochodkyně

e) zeměkoule

f) vyhrát, prohrát

g) příklad řešení

vy|měnit ____ zaměnit, odměnit ____

na|brání __ vybrání, zabrání ____

h) příklad řešení

lajn|ové ____ papírový, cílový ____

nesoutěž|ní ____ taneční, hlavní ____

Kapitola 9

K 9: Komunikační výchova

Úkol 1:

zhltnout

zkouknout

ponořit

vyčíst

Úkol 2:

b)

tvrzení	A	B
Text je popis postupu.	×	
Text je psaný subjektivně (projevuje se v něm názor autora).		×
Text by mohl být doplněn videem.	×	×
Text by mohl být v knize i na internetu.	×	×
V textu se vyskytují slovesa hlavně v 1. osobě množného čísla.	×	
V textu je více než jeden přísudek jmenný se sponou.		×

c) Odpovědi se v textu B mohou lišit, nabízíme možnou odpověď.

Text A Těsto na pizzu připravíme tak, že rozmícháme droždí ve vlažné vodě a smícháme s hladkou moukou, olivovým olejem a špetkou soli. Vzniklé těsto rozdělíme na 4 bochánky, zabalíme do folie a necháme alespoň 12 hodin odležet v lednici.

V míse rozmixujeme loupaná rajčata a ochutíme solí, kapkou olivového oleje a lžící cukru. Pečicí plech vymažeme olivovým olejem, odleželé těsto prsty roztáhneme po celém plechu a potřeme rajčatovou směsí. Ozdobíme plátky mozzarellou a lístky bazalky. Vše zakápneme olivovým olejem a pečeme v předehřáté troubě na maximum. Čas závisí na vlastnostech trouby, okraje těsta musí být upečené do zlatova.

zdroj: <http://www.sitalemvkuchyni.cz/recept/Pizza-Margherita-Napoletana>, upraveno

Text B Pizza byla fajn, určitě žádným způsobem neurazila, surovinami rozhodně nikdo nešetřil. Těsto bylo zcela tenoučké, bohužel až příliš, takže nasáklo vlhkostí omáčky a čerstvé mozzarely, čímž ztratilo veškerou chuť, texturu a schopnost držet ostatní ingredience „nad vodou“. Menším problémem byla i rajčatová omáčka samotná, jejíž chuť byla extrémně výrazná, až ostře (ne pálivě) kyselá. Ano, rajčata mají být samozřejmě na margheritě cítit, ale toto bylo fakt moc. Sýr byl ale skvělý, chuť omáčky dokázal místy zjemnit.

zdroj: <https://refresher.cz/36567-Kde-si-date-v-Praze-nejlepsi-pizzu-Otestovali-jsme-9-z-nich>, upraveno

V kterém textu jich bylo více? **B**

d) jedná se o recenzi, vyjádření názoru na něco, pocity a emoce jsou součástí hodnocení

Určeno výhradně pro spolupráci s nakladatelstvím Fraus Klett s.r.o.

K 9: Slohová výchova

Úkol 1:

Dopis psaný rukou by měl být napsán čitelně. ANO x NE

Dopis úřední píšeme spisovnou češtinou. ANO x NE

Osobní dopis nesmí obsahovat hovorové a nespisovné výrazy. ANO x NE

Úkol 2: a)

<i>VÍM, CO JSTE PROVEDLI! MUSÍ PŘIJÍT TREST!</i>	Agnes a Piškot Na Výsluní 15 Strašilkov 002 34
--	---

b) poštovní známka, příjmení adresáta, podpis pisatele

c) výhružný dopis

d) NE

Úkol 3:

a) Milá Elo, Tvoji, Zdraví Tě

b) datum a místo, individuální řešení

c) Odpověz prosím **tě** do středy večer a odpověď nech pod květináčem, přijdu pro ni. > ANO
(vzhledem k tomu, že jinde v textu je Tvoji, Tě)

d) individuální řešení

Úkol 1: (místo vlnovky v celé kapitole zeleně)

a) 1. Jana ještě spí po obědě.

2. My tam za vámi dorazíme.

Jarmila odešla před chvílí.

Už se na to všichni těší.

Dům stojí až na konci ulice.

Tisíce diváků napětím nedýchaly.

Vlci a medvědi se vrací do volné přírody.

To záleží jen na vás.

Při bouři spadly na koleje stromy.

Dlouho hledaný zloděj byl konečně dopaden.

O Vánocích nám kamarádi poslali krásné přání.

Nemít strach je někdy nebezpečné.

Přijedou za vámi i Karel a Míša?

Kam půjde tvůj spolubydli?

Novou podobu mají čekárny.

Všichni cestující zde vystupují.

Z polí se teď sklízí brambory.

Její prání bylo hodně cestovat.

b) vlci a medvědi Karel a Míša

Úkol 2:

Eset vyslovila jedno ze svých mocných kouzel a rázem se proměnila v dravého sokola, který prudce zamával silnými křídly a zamířil k městu Kepenu. __4__

Celý den letěl sokol nad pouští a vysokými horami, než se snesl na mohutný pařez na mořském břehu. __2__

Sotva se dotkl posvátného dřeva, proměnil se v starou ženu, která se slzami v očích naříkala nad svým nešťastným osudem a vroucně objímala zbytek kmene poraženého tamaryšku. __4__

Eset hned vycítila, že na tomto místě odpočívalo tělo jejího manžela. __2__

Úkol 3:

Budeme ho navštěvovat. __my__ Jsi taky pozvaný na oslavu? __ty__ Cestuje moc ráda. __ona__ Koupíš prosím i pár housek? __ty__ Stolek najdete ve sklepě. __vy__ Byl dlouho nemocný. __on__ Byli jste vybráni. __vy__ Byly překvapené. __ony__ Byli překvapení. __oni__ Byla překvapená. __ona__

Úkol 4:

návrh řešení: Žena je oblečená do uniformy.

Žena je statečná.

Žena je hrdá.

Žena je zdatná.

Žena je klidná.

Úkol 5:

Mláďata jsou roztomilá.

Děti byly první školní den ostýchavé.

Vánoce v dětství byly často kouzelné.

Naše sny se stávají skutečností.

Odvážný hoch se stal hrdinou.

Letní dny bývají teplé.

Emoce občas jsou vypjaté.

Situace se stává neúnosnou.

Úkol 6:

Na větvích zpívali ptáci. m. živ.

Nad vodou poletovaly vážky. ž.

V trávě se červenaly drobné kvítky. m. neživ.

Housata čile pobíhala po dvoře. s.

Děti se radovaly ze slunečných dní. ž.

Občas se přihnaly mraky. m. neživ.

Pak z nebe padaly provazy vody. m. neživ.

V takových chvílích se lidé spěchali rychle schovat. m. živ.

Brzy déšť přešel a kaluže vody znovu vyschl. ž.

Dni se prodlužovaly. m. neživ.

Úkol 7: (někde je možné i jiné řešení, uvádíme to neočekávanější)

Volali nám její rodiče. Hory byly pokryté čerstvým sněhem. Bylo to pro nás překvapení. Přišli i naši sousedé z domu.

____ Diváci _____ odešli z představení zklamání. ____ Koťata _____ nebyla dlouho pořádně nakrmená. ____ Fialka _____ do rána zvadla. ____ Křesla _____ byla vyřezána ze vzácného dřeva. ____ Děti _____ byly až do noci na hřišti. Oba ____ filmy _____ byly dobře hodnoceny. Blikaly tam čtyři ____ obrazovky ____.

Úkol 8:

Pokud je v několikanásobném podmětu alespoň jedno ze slov v rodě mužském životném, píšeme v koncovce přísudku v minulém čase -i.	Pokud jsou všechny členy několikanásobného přísudku rodu středního a v množném čísle, píšeme v koncovce -a.	V ostatních případech píšeme -y, ať už jsou členy několikanásobného podmětu v jakémkoli rodě a čísle.
3, 4, 7, 8, 10	2, 5	1, 6, 9

- 1) Olše, břízy, habry, topoly a vrby vroubil _y_ mokřiny i říční ramena rozlehlé pražské kotliny.
- 2) Na dvoře se hemžil _a_ housata a kuřata.
- 3) Muži i ženy se polekal _i_.
- 4) Tohle představení kladně hodnotil _i_ diváci i divačky.
- 5) V zoo se na jaře narodil _a_ slůňata a medvíďata.
- 6) Ve stáji vedle sebe stál _y_ dvě krávy, tři kozy a prase.
- 7) Na louce se pásli _i_ ovce, krávy a koně.
- 8) Měl _i_ z toho radost vojáci i jejich velitel.
- 9) Všechna divadla i taneční soubory byl _y_ uvítán _y_ se stejným nadšením.
- 10) Na poradu se sešli _i_ sova, liška, veverka a ježek.

Úkol 9:

1. Nehýbejte hlavou. Sestrojil létající kolo. Děti se o informace dělily.
Plánek Tleskač ukryl v hlavolamu. Ještě o plánu nemluvili.
Prohledávali dlouho staré sklepy. Čekali na Mirka dlouho.

Hlavolam nevyřešil ani jejich vedoucí. Lekli se divného zvuku. Kluci raději nedůvěřovali nikomu. Na nehodu už nemysleli. Skupiny o tom dlouho diskutovaly. Jindra bojoval s Martinem. Adama se to hodně dotklo.

2. Neřekli jí to. Nenut ho tam chodit. Ty sis toho taky nevšiml? Přál si odejít nepozorovaně. Lámal si hlavu a nevymysleli nic. Zakázal nám zpívat.

Úkol 10:

shořet, svítat

Úkol 11: Příklady řešení:

a)

nabízet __ Nabízel babičce sadu hrnců. __

darovat __ Daroval jsem sousedovi sbírku známek. __ nedávno

vyprávět __ Vyprávíš mi svůj příběh. __ opakovaně

děkovat __ Honza poděkoval Karlovi za pomoc. __ vděčně

zakázat __ Děda zakázal dětem lézt na jablono. __ přísně

zbavit __ Až homeopatika ho zbavila jeho vyrážky. __ v zimě

říct __ Řekni mu o tom. __ za týden

b)

včera

opakovaně

vděčně

přísně

v zimě

za týden

Úkol 12:

Jana šla domů. KAM?

Podívej se pozorně! JAK?

Vystoupali jsme na rozhlednu. KAM?

Na výletě se jí líbilo. KDE?

Odešli jsme z hotelu. ODKUD?

Udělám to zítra. KDY?

Ráno cvičí. KDY?

Viděl to černě. JAK?

Došli jsme do cíle. KAM?

Bydlí na vesnici. KDE?

Od pondělí máme prázdniny. ODKDY?

Dělá všechno moc rychle. JAK?

Úkol 13:

a) Martin se tvářil _____otráveně_____.

Na dotazy mi odpověděl _____trpělivě_____.

Zacházel s tím _____neopatrně_____.

____Z tunelu_____ se vyřítil vlak.

Tahle krabice patří ____do spíže_____.

Nedíval se mi ____do očí_____.

Dejte ruce __před sebe_____!

Jarmila už odešla _____do školy_____.

b) podtrženo

Úkol 14:

Příklad řešení.

žena doma: Žena pije doma pomerančový džus. Paní snídá vestoje džus.

kombajn: Kombajn rychle sklízí zralé obilí. Kombajn na poli seče obilí.

chlapec pouští draka: Chlapec pouští draka v parku. Kluk si na louce hraje s drakem.

mávající muž: Muž mává ze dveří na svého souseda/svému sousedovi. Muž radostně zdraví svého přítele.

Úkol 15:

Poddaní (Po) měli (Př) vztek (Pt) na svého pána.

Proto uspořádali (Př) vzpouru (Pt). (oni – Po)

Rychle (Pu) dobyli (Př) panské sídlo (Pt). (oni – Po)

Pán (Po) utekl (Př) do Prahy (Pu).

Zde (Pu) si stěžoval (Př) u soudu (Pu). (on – Po)

U soudu (Pu) ho (Pt) pečlivě (Pu) vyslechli (Př). (oni – Po)

Pak (Pu) ho (Pt) poslali (Př) zpátky (Pu) domů (Pu). (oni – Po)

Pán (Po) se ale bál (Př) svých poddaných (Př).

Proto (Pu) poprosil (Př) svoji tetu (Pt) o pomoc (Pt). (on – Po)

Teta (Po) ho (Pt) tedy ubytovala (Př) u sebe (Pu). (ona – Po)

Za týden (Pu) ho (Pt) ale poslala (Př) zpátky (Pu). (ona – Po)

V jeho sídle (Pu) nikdo (Po) nebyl (Př).

Úkol 16:

Jako každý večer napustila (voda - Pt) __vodu__ (vana - Pu) __do vany__

Neřekli (on - Pt) __mu__ (to - Pt) __to__ celý (rok - Pu) __rok__

Mláděta opustila (stanoviště – Pt) __stanoviště__ (září – Pu) __v září__.

(Řeka – Pu) __U řeky__ pozoroval Martin (lednáčci – Pt) __lednáčky__.

Kapitán (já – Pt) __mě__ poznal až (chvíle – Pu) __po chvíli/za chvíli__.

Rozloučil jsem se (přátelé - Pt) __s přáteli__ a vyplul jsem (moře - Pu) __na moře__.

Úkol 17:

a) 1) Lidé se **vozili** nejdříve na zvířatech a na nich **přepravovali** i různé náklady.

____lidé____

2) S vynálezem kola **učinila** civilizace obrovský skok vpřed. _____

3) **Udělejte** si následující pokus a hned **pochopíte**, jak **jsou** kola **užitečná**. ____vy, vy____

4) **Položte** na stůl těžkou knížku a **posunujte** ji po stole. ____vy, vy____

5) Pak pod knížku **vložte** několik válečkovitých tužek. ____vy____

6) Knižka **se bude přesunovat** mnohem snadněji, protože **se pohybuje** na otáčejících se tužkách. ____knížka____

7) **Pokus ukazuje**, že **je tření menší**, když se **předměty valí**, než když **kloužou**.

____předměty____

d) __6.____

Úkol 18:

a) b) Mláděta lva jihoafrického přišla na svět 19. srpna v rozmezí několika hodin. Poté byla uzavřena **hala _Po_** nového šelmince hodonínské zoo, aby malé **lvíčky _Pt_** nic nerušilo. Návštěvníci ani vlastní otec je dosud neviděli **_Př_**.

„Mláďata jsou nyní v ubikaci společně s matkou a mají se čile k světu. Samec byl od samice oddělen již **před porodem _Pu_**, aby měla **klid _Pt_**,“ přibližuje **zooložka _Po_ Zdenka Vavrysová**.

Pár lvů jihoafrických žije **v Hodoníně _Pu_** od roku 2013, kdy jim **bylo** několik měsíců.

Samice _Po_ nejprve dvakrát porodila mrtvá **mláďata __Pt_**, na konci roku 2018 však přivedla na svět dvě samičky, které se nedávno přestěhovaly **do Litvy _Pu_**.

Důvodem _Př_ smetanového zbarvení hodonínských lvů **je _Př_** porucha pigmentace zvaná leucismus.

Před nimi **zoo _Po_** chovala několik lvů berberských, kteří už ve volné přírodě vyhnuli.

c) návštěvníci ani otec

d) v přírodě

Určeno výhradně pro spolupráci s nakladatelstvím Janus Klett s.r.o.

Kapitola 10

K 10: Komunikační výchova

Úkol 1:

a, b) individuální řešení

c) 1. NE, 2. ANO (ale může být i NE, pokud někdo už vůbec v ruce nepíše), 3. ANO

Úkol 2:

a) individuální řešení

b) 2

c) 2

d) 1

Určeno výhradně pro spolupráci s nakladatelstvím Fraus Klett s.r.o.

K 10: Slohová výchova

Úkol 1:

a) B, A, D, C

b) příklad řešení

A. Stala se tak panovnicí nad habsburskými zeměmi, rakouskou arcivévodkyní, vévodkyní lotrinskou a velkovévodkyní toskánskou. Později si nechala potvrdit titul královny české a markraběnky moravské.

B. Marie Terezie (1717–1780) z rodu Habsburků byla jedinou vládnoucí ženou na českém trůně. Za její vlády došlo k mnohým reformám státní správy, armády a školství. Vlády se ujala po smrti svého otce, v roce 1740.

C. Až do své smrti byla tedy jen císařskou manželkou a císařovnou-matkou. Marie Terezie zemřela dne 29. listopadu 1780 poté, co se začátkem listopadu nachladila na lovu bažantů. Byla pochována po boku svého manžela v rodinné kapucínské kryptě.

D. Nikdy se ale nedočkala titulu „císařovna Marie Terezie“. Jako žena se totiž nemohla stát vládnoucí císařovnou Svaté říše římské. Císařem byl 13. září 1745 zvolen její manžel František I. Štěpán Lotrinský.

Úkol 2:

b) Dobrý den,

ráda bych se svým psem, kterého jsem dostala před dvěmi lety k desátým narozeninám, chodila do vícvikového kurzu. Pes se menuje Piškot, ale říkám mu také Piškůtku, Dobrůtko nebo Lumpe. Piškot umí základní povely, ale bojí se některých lidí, psů a strašidelných domů. Chtěla bych z něj vychovat hlídače, který by ochránil náš dům. Možná v něm straší.

Předem děkuji za zprávu, jestli k Vám můžeme docházet.

Naše adresa je: Agnes a Piškot, Na Výsluní 15, 002 34 Stražilkov.

c) podpis

d) příjmení Agnes; možná věk psa, časové možnosti

e) svým, dvěma, vícvikového, jmenuje

Úkol 3:

1. Agnes, 2. Marie Terezie, 3. Marie Terezie, 4. Agnes

K 10: Jazyková výchova

Úkol 1: a) zaschl

b) ou

Úkol 2:

		znělá	neznělá
1.	plo <u>d</u>	U	O
2.	hro <u>b</u>	básníka	Á
3.	tru <u>b</u> ka	S	R
4.	na <u>d</u> bytečný	É	Á
5.	roz <u>s</u> adit		M
6.	le <u>s</u>	byl	V

Souhlásky, které se liší pouze svou znělostí, se nazývajípárové.....

5.	2.	3	1.	6.	4.
P	Á	R	O	V	É

Úkol 3: b) v, od, do (kterékoli dvě)

c) právě, zcela, až

d) Národní muzeum, Dějiny (kterékoli z nich)

e) středověk, novověk, téma, víra, století, motto, pokrok, objevování, věda (jakákoli dvě)

f) první, sedmi

Úkol 4:

pán: číšníkovi

muž: s lukostřelci, k papežovi, ošetřovatelé

hrad: na větru, pod stolem

stroj: na noži, v hrnci, s vysavačem

starosta: sluhům

soudce: vládcům, rádci

žena: královnám, stěnami, sestry

růže: na chvíli, vůle

píseň: plísňě, na posteli, v kalužích

kost: z pasti

moře: ohniště, slunce, výstaviště

kuře: na košťatech, lvíčata

Úkol 5:

Zákaz vstupu do (žirafí) __ žirafího __ výběhu! Pozvali i (králův) __ králova __
rádce. Byl pyšný na (dceřin) __ dceřiny __ úspěchy. Mezi (cizí) __ cizími __ lidmi se
necítí dobře. Život myši skončil v (soví) __ sovích __ spárech. Jezdí ráda za (známý)
__ známými __ spisovateli. Při západu slunce byla oblaka krásně (růžový)
__ růžová __. (Prezidentův) __ Prezidentovy __ sliby budou brzy splněny.
Seznámila jsem se s (Markétin) __ Markétiným __ přítelem. Kluci, vy jste tedy
(tvrdohlavý) __ tvrdohlaví __! Obdařila ho mnoha (zářivý) __ zářivými __ úsměvy. Jeho
(nový) __ nový __ batoh už má (utržený) __ utržená __ obě ucha. Právě
(vylíhlý) __ vylíhlá __ ptáčata spustila okamžitě (hladový) __ hladový __
křik. Pořád si povídali o (sousedova) __ sousedově __ ženě.

Úkol 6:

Podstatné jméno	pád	číslo	rod	
vzor: obraz	1.	j.	m. neživ.	
zdi	6.	j.	ž.	
krbu	6.	j.	m. neživ.	
křesla	1.	mn.	s.	
Přídavné jméno	pád	číslo	rod	
společenskou	4.	j.	ž.	
pohodlná	1.	mn.	s.	
Sloveso	osoba	číslo	způsob	čas
odkryl	3.	j.	oznamovací	minulý
prolezli	3.	mn.	oznamovací	minulý

b) dopředu, příjemně

Úkol 7:

Se (já) _____ mnou _____ tedy nepočítejte. (Ty) _____ Tobě _____ už nic křehkého dávat nebudu. (Já) _____ Mně _____ se to docela líbí. Napadlo (já) _____ mě _____, jak to vyřešit. Neříkej (ona) _____ jí _____ zatím nic. Podívej se na (ona) _____ ni _____ až odpoledne. Připojte (ona) _____ ji _____ na nabíječku. Daroval (ona) _____ jí _____ babiččino zrcátko. Pro (náš) _____ naši _____ potřebu je to dostačující. S (náš) _____ naší _____ Klárou se teď něco děje. Bez (váš) _____ vaší _____ pomoci bychom to nezvládli. Potřebujeme k tomu (jejich) _____ jejich _____ souhlas. O (její) _____ jejich _____ sourozencích nic nevím.

Úkol 8:

b)

odvozování	skládání	přejímání
krkonošských průtoku	vodopád	turisté sezonu

c) (kterákoli dvě)

asfaltové, turistickém, turisté, cyklisté

Úkol 9:

~~terén~~/terén | ní vůz, ~~odaný~~/od | daný přítel, ~~rodiný~~/rodin | ný oběd, jelen | í/jelení příkop,
~~cená~~/cen | ná připomínka, ~~zachraná~~/záchrana | ná brzda, ~~bezuby~~/bez | zubý muž,
~~odací~~/od | dací list

Úkol 10:

Tomáš se díval na měděné ještěrky. Hodiny na krbové římse odbily šest.

Donesl jsem do bytu tašku s nákupem. Chvíli bylo ticho.

Dveře na verandu byly otevřené. Ze sousedních zahradek se ozýval hovor a smích.

Tomáš položil knihu na stůl. Tatínek posunul knihu po stole k Tomášovi.

Úkol 11:

1. Karel ve středu ráno bruslil. _____ F _____
2. Bára, Hanka a Klára se přidaly až později. _____ A _____
3. Spolužák mi poradil s úkolem. _____ E _____

4. Zase jste odpověděli správně. _____ C _____

5. Daniela je nadaná tanečnice. _____ D _____

6. Kolegové slíbili, že sem přijdou, ale nikdo se doteď neukázal. _____ B _____

Úkol 12:

kávy: ženy

násilím: náměstím

trámy: hrady

povědomí: mladí

svědomí: náměstí

světých: mladých

mluvily: přísudek se shoduje s podmětem v množném čísle v ženském rodě

cizí: moderní

zalily: přísudek se shoduje s podmětem v množném čísle v ženském rodě (oči – žen., oko – s., má jiný rod v jednotném a množném čísle)

slzami: koncovka -ami

přijeli: přísudek se shoduje s podmětem v množném čísle v mužském životném rodě

dědečkovi: otcovi (vzorové slovo nepomůže) – matčini (pomůže druhý vzor přivlastňovacích přídavných jmen)

Litvy: ženy

sokoli: páni

poli: moři

holuby: pány

Úkol 13:

a), b) Kohoutkov_i_ v hrdle zaskočilo jádérko. Slepíčka kohoutkov_i_ běžela pro trochu vody. Dlouho se nevrací a kohoutkov_i_ je čím dál hůř. Slunce pálí na kohoutkov_y třepotající se nožky a kohoutkov_a křídla se obalují blátem. Konečně přináší slepička kohoutkov_i_ vodu. Dává ji přímo do kohoutkov_y pusy, totiž do zobáčku. Podaří se kohoutkov_i_ vykašlat jádérko? Ano. Kohoutkov_i_ se brzy udělalo líp. Tohle bude patřit mezi kohoutkov_y nepříjemné zážitky. Ještě že kohoutkov_i_ v pohádkách vždycky pomůže slepička.

c) přídavná jména

Úkol 14:

Na jednom poli, nedaleko od nádraží, pospával_y_ (_žen._) slunečnice. Celé léto se točil_y_ (_žen._) za sluncem a vpíjel_y_ (_žen._) do sebe z nebe i ze země sílu. Jenže dny se krátil_y_ (_muž. neživ._), slunečnicím těžkl_y_ (_žen._) hlavy a začal_y_ (_žen._) je sklánět k zemi. Uprostřed květů začal_a_ (_stř._) zrát žíhaná semínka. Plnil_a_ (_stř._) se olejem a zavoněl_a_ (_stř._) ptákům.

Úkol 15:

Krajina za oknem se **míhá** v rychlém sledu. Rozlehlé **vinice**, které pro **mě byly** téměř osmnáct let **symbolem** domova, jsme dávno **nechali** za sebou. Místo nich **silnici** lemují louky a pastviny, které následně přecházejí v nekonečné pláně **jehličnatých** lesů. Na obzoru se rýsují vrcholky **Českého středohoří**. **Pohled** na ně je naprosto fascinující. Zvláště pro někoho, **kdo** svůj dosavadní život prožil na **rovinatém jihu Moravy**, kde, jak s oblibou říkával děda, je **nejvyšším terénním** bodem dálniční **nadjezd**.

Úkol 16:

- a) bylo, sbírání, šípků, šípkový, pila, když, měla, by, sběrem, byly, trnů
- b) /zbírání/
- c) měla - vysloveno /mřela/, sběrem – vysloveno /zbjerem/
- d) nejhorší, sbírání, nejraději, sběrem, pomáhat
- e) příklad řešení:
Můj strýc je srdnatý člověk, nebojí se skoro ničeho.
Zahrál srdcovou sedmu.
Roste počet pacientů se srdečním selháním.
- f) čaj, keř
- g) 5
- h) sbírání (Po) - bylo nejhorší (Př)
- i) plody – předmět; srdnatě – příslovečné určení

Úkol 17:

- b) sousede, pane, faráři
- c) domek
- d) můj, svoje
- e) „Sousedě, smiřte se s Pánem Bohem a smiřte se i s lidmi.“

„Já nemám s Bohem žádné rozepře.“

„Nechodíte do kostela.“

„Pane faráři, pojďte se mnou,“ usmál se děd. Zavedl hosta před domek a ukázal na úchvatné alpské panoráma. „Vidíte, to je můj kostel. Myslíte, že tady není Pán Bůh? Možná že se tady cítí líp než u vás v kostele.“

„Vy jste filozof.“

„Nejsem,“ odpověděl děd Konrád, „ale mám svoje zkušenosti. Žiju tady v klidu s přírodou, s Pánem Bohem i sám se sebou. Když sejdu dolů, jako bych dýchal jen napolovic.“

f) zakroužkované: bych dýchal, vlnovkou: smiřte se, smiřte se, pojďte

g) zavedl – přísudek, hosta – předmět, před domek – příslovečné určení

h) tady, líp, dolů, napolovic (kterákoli dvě)

Úkol 18:

a) hmyzí, hmyz, opyluje, rostliny, navíc, hotely, hmyz, být, být, vyvrtanými, dírami, balíky, slámy, listí, rostlin, větvičky, hmyz, zabydlet, navíc, přepisem, umístění

b) nápadem – 7., škůdce – 4., prvek – 4., konstrukcí – 2., materiál – 1., suchu – 6.

c) [hmis]

d) j.

e) 2.

f) bude přitahovat – 3. os. č. j.

pomáhají – 3. os. č. mn.

udržuje - 3. os. č. j.

g) přitahovat, regulovat, být, zabydlet (kterékoli dva)

h) důvod, hmyzí, nápad

i) biodiverzita – rozmanitost, pestrost rostlin a živočichů

dekorativní – ozdobný

dřeň – pletivo ve středu stonku

j) dřeň

k) je mnoho (nevyžadovat, jedná se o složitou konstrukci, o přísudek jde významově ve srovnání s konstrukcí Důvody jsou dva.), je nápadem

l) hotel

Úkol 19:

příklad řešení: Mrtví živí les. = mrtvé organismy vyživují les, mrtvý živý les – nedává mysl – musí se doplnit spojka – *mrtvý, ale i živý les, mrtvý i živý les*, při doplnění pouhé čárky je tato varianta významově v nepořádku